

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ประเภทการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 378 คน จากโรงเรียนสหศึกษา 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสังเวช โรงเรียนวัดบวรมงคล โรงเรียนปานะพันช์วิทยา และโรงเรียนคณะศิษย์พิทยา แห่งละ 63 คน จากโรงเรียนชาย 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยจำนวน 63 คน และจากโรงเรียนหญิง 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีประทีปวิทย จำนวน 63 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งแยกกลุ่ม แบบสามขั้นตอน (Three Stage Sampling) โดย

2.1 แบ่งโรงเรียนที่มีการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเอกชนในความควบคุมของสำนักงานการศึกษา เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนสหศึกษา กลุ่มโรงเรียนชาย และกลุ่มโรงเรียนหญิง

2.2 การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน จะสุ่มตัวอย่างโรงเรียนร้อยละ 5 ของโรงเรียนแต่ละกลุ่ม ได้โรงเรียนสหศึกษาที่เป็นตัวอย่าง 4 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 84 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสังเวช โรงเรียนวัดบวรมงคล โรงเรียนปานะพันช์วิทยา และโรงเรียนคณะศิษย์พิทยา ได้ตัวอย่างโรงเรียนชาย 1 โรงเรียน จากโรงเรียนชาย ทั้งหมด 23 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ได้ตัวอย่างโรงเรียนหญิง 1 โรงเรียน จากโรงเรียนหญิงทั้งหมด 23 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีประทีปวิทย

2.3 สุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการทหานาคตัวอย่างแบบ

สำเริงรูป ของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 607-610) จากประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 24,449 คน (กบ.สศ. 72/28: 11) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนเอกชนในความควบคุมของสำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4,214 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชน 2525: อักสำเนา) รวมทั้งสิ้น 28,663 คน ได้ตัวอย่างในการวิจัยนี้ 378 คน แบ่งตัวอย่างนักเรียนเป็น 6 ส่วนเท่า ๆ กัน ได้ตัวอย่างนักเรียนที่จะตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 63 คน โดยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะที่มีหมายเลขคู่เท่ากับหน้าชื่อในระเบียบรายชื่อนักเรียน ตั้งแต่หมายเลข 2 จนครบในแต่ละแผนการเรียน และครบทุกโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียนและแผนการเรียน

โรงเรียน	แผนการเรียน สายวิทยาศาสตร์ (ฉบับ)	แผนการเรียน สายศิลปะ (ฉบับ)	รวม (ฉบับ)
วัดสังเวช	31	32	63
ปานะพันธุวิทยา	32	31	63
ไตรมิตรวิทยาลัย	31	32	63
สตรีประเทืองวิทย์	32	31	63
วัดบวรมงคล	31	32	63
คณะศิษย์พิทยา	32	31	63
รวม	189	189	378

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบ ลักษณะเฉพาะของนิสิตนักศึกษาใหม่ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย (Characteristics of Entering Students at Public University and Private Colleges in Thailand) คือ แบบมาตราวัดลักษณะสถานะนิสิตนักศึกษาใหม่ (Purnchulee Gunanugorn: 1980: 157-173) มาปรับใช้ เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อวัดลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะเฉพาะ 4 ด้านคือ

- ด้านที่ 1 สถานภาพส่วนตัว (15 คำถาม)
- ด้านที่ 2 แผนการศึกษาและอาชีพ (10 คำถาม)
- ด้านที่ 3 ภูมิหลังของครอบครัว (12 คำถาม)
- ด้านที่ 4 ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต (8 คำถาม)

การนำเครื่องมือไปทดลองใช้

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่านพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นว่า ภาษาที่ใช้สื่อความหมาย และมีความตรงตามเนื้อหาหรือไม่ เมื่อผู้ทักสิน 3 ใน 4 เห็นด้วยแล้ว จึงจัดพิมพ์ร่างแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ การทดลองใช้นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุสุตาราม จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้ทำการจับบันทึกข้อบกพร่องของแบบสอบถามและข้อสงสัยต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข เมื่อแก้ไขแล้วจึงนำแบบสอบถามไปพิมพ์พร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน จำแนกนักเรียนแต่ละโรงเรียนตามแผนการเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ โดยแจกแบบสอบถามให้แก่นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์จำนวน 189 คน และแผนการเรียนสายศิลปะ จำนวน 189 คน รวมแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด 378 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกระหว่างวันที่ 7 กรกฎาคม 2529 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2529 และไ้คืนวันที่จะไปรวบรวมแบบสอบถามคืน ได้รับแบบสอบถามคืนมาครบจำนวนที่ทวงกร 378 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับแต่ละฉบับ มาลงรหัสเลขในช่องสำหรับผู้วิจัยในแบบสอบถามตามระเบียบวิธีคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงเอารหัสที่กรอกเรียบร้อยแล้วทั้ง 378 ฉบับ บันทึกลงในสมุดลงรหัส (Coding Form) แล้วนำเข้าประมวลผลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคานส์สังคมศาสตร์ (SPSS: Statistical Package for the Social Sciences) ของนี และคณะ (Nie et al. 1975) รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ โดยการแจกแจงความถี่ หาการ้อยละ แล้วหาความแตกต่างของลักษณะต่างๆ ของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนด้วยค่าไคสแควร์ ในส่วนที่เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว และเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้ และใช้สถิติมีซิมิลีเชคคิต หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในส่วนที่เป็นข้อคำถาม ความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า แล้วเปรียบเทียบหาความแตกต่างของความคิดเห็นกันต่าง ๆ ด้วยการทดสอบค่าที

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง และบรรยายความ
ในบทที่ 4